

השבת fe רבי נחמן אהרנסלם

נא לשמור על
קדושת הגיליון
ולא לקרוא בזמן התפילה

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

וארבע מאות איש עמו ...

(שיחות הר"ן, רמ"ב)

אמר: עניין עין הרע הוא, כי יש כח ממש בהראיה כי כח הראות הולך לחברו ומזיקו כשעיניו רעה כי הראיה הוא כח ממש שהולך כח הראות ופוגע בהדבר הנראה וכשעיניו רעה מזיק בראייתו ממש כנ"ל, ועל כן נידה כשתסתכל במראה ימצא שם רושם דם כמובא.

ודע שסגולה לעין הרע - סנפיר של דג לעשן בו. וסימן: סנפיר בגימטריא רע עין. וביותר מסוגל סנפיר של מין דגים שקורין אותו שלעיין, לשון נופל על לשון, של עין.

עוד שמעתי בשמו זכרונו לברכה, נוסח אחר: לתלות הסנפיר הנ"ל על האדם או תינוק שמורגל שיהיה לו לפעמים עין הרע, יתלו עליו סנפיר הנ"ל וינצל כנ"ל. וספר לי עוד שאז אמר שעין הרע נמשך מהארבע מאות איש שהלכו עם עשו להלחם עם יעקב, כמו שכתוב (בראשית לב-ז): **וארבע מאות איש עמו.**

ואיתא (מגיד מישרים על פסוק זה, ושם מובא שרע עין עולה ת') שהלכו להטיל עין רעה, חס ושלום, במחנה של יעקב. וסנפיר הוא מספר ארבע מאות שהוא מספר רע עין במכוון כנ"ל, וכל זה הוא כנגד הארבע מאות איש של עשו הנ"ל שמהם נמשך הרע עין כנ"ל, ועל כן סנפיר מציל מזה כנ"ל. ועוד חשב אז כמה דברים שעולים ארבע מאות, שהם שייכים לעניין זה ...

ויברך אותו שם ...

(אוצר היראה - שמחה, י"ד)

עיקר השמחה שהיא החיות של ישראל, הוא על ידי נקודת האמת שבלב איש הישראלי, שנפשו יודעת מאד קדושת אמונת ישראל שזה כל שמחתנו בחינת **אנכי אשמה בה**.

וכל אדם, כפי מה שהוא, אם יזכור את עצמו שאף על פי כן הוא מזרע ישראל, והבדילנו מן התועים בכמה בחינות, יכול לשמוח את עצמו בכל מקום שהוא על ידי זה. ועל כן עיקר השמחה הוא בחינת קדושת יעקב, בחינת **יגל יעקב ישמה ישראל**, כי יעקב הוא בחינת אמת כידוע, שהוא בחינת נקודת האמת שמושרש בכל אחד מישראל, שעל ידי זה עיקר השמחה. אבל הבעל דבר מתגרה על זה ביותר. ובתחילה מסית את האדם ומחטיאו ומטרידו בטרדת הפרנסה וכיוצא ומונעו מעבודת ה', ואחר כך הוא מוסיף להתגרות בו בעצבות ומרה שחורה מאד, ובפרט בעת שמתעורר איזה התעוררות דקדושה לעשות איזה דבר שבקדושה, שאז מתגרה בו בעצבות יותר, שזה מזיק מאד להאדם.

וזה עיקר מלחמת יעקב עם שרו של עשו, שהוא הבעל דבר שרוצה להאריך הגלות מאד על ידי התגרות העצבות, ויעקב נלחם עמו בכל דור. והנה ביעקב בעצמו שהוא הצדיק האמת בודאי אין להבעל דבר כנגדו שום כוח, כי הוא קדוש מאד בפרט בקדושת הברית, ואין להעצבות שעיקרו נמשך מפגם הברית שום אחיזה בו, רק עיקר המלחמה בעבור יוצאי ירך יעקב שהם הנפשות הקטנות בחינת **רגליו** שבהם עיקר אחיזת העצבות.

אך אף על פי כן, הצדיק בגודל כוחו מתגבר עליו על ידי שממשיך השמחה ממקור השמחה שהוא בחינת כתר עליון, ועל ידי זה יכול לשמוח גם הנפשות הנפולות והיורדות והחלושות מאד לרפאותן מצלעתן, עד שתגדל אור השמחה עליהם כל כך עד שיהפכו כל היגון ואנחה לשמחה, שדייקא מתוך עמק חלישותם ופחיתות מדרגתם יתגברו את עצמם ביותר, להחיות את עצמם ולשמח את נפשם בתכלית שלמות השמחה במעט נקודתם הטובה ובקדושת יהדותם. ועל ידי זה מכניעין את היכלי התמורות כל כך, עד שהם בעצמם מוכרחים להחזיר ולהוציא ולהשיב אל הקדושה כל הניצוצות הקדושים שהיו ביניהם. שעל ידי זה נתגדל קדושת השמחה ביותר, עד שעולין מדרגא לדרגא עד שבאין באמת לתכלית מקור השמחה בחינת **ושמחת עולם על ראשם** כנ"ל.

וזה בחינת מה שיעקב הכריח לשרו של עשו עצמו להודות לו על הברכות ...

מכתב

(מספר אָבִי הנחל - מכתב כ"ג)

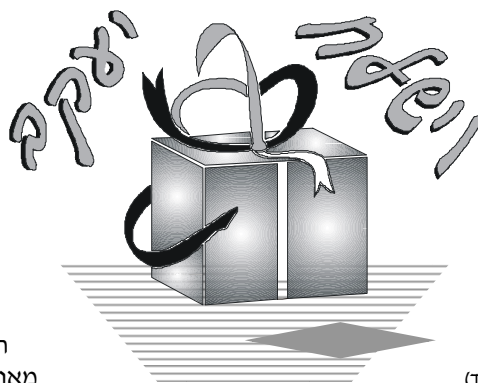
ב"ה, אור לייג שבט תשכ"א. טבריא.
לבי יקירי מר ..., איש המעלה הנערץ והנעים, שלום רב.

מה מאוד נפלאות אהבתך לי, מה מאוד מתקו דבריך אלי, ומה מאוד החייתני בדבריך הנעימים, אחי חביבי, ראיתי שתהילה לאל דברי רבינו זכרונו לברכה עושים רושם בלבבך הנעים כל כך, ומחיין ומשיבין נפשך מאוד. קווה קוייתי להי' שיוסיף חסדו עמך להצליחך ולהיטיב אחריתך מראשיתך.

חזק ואמץ, יקירי, לשמח עצמך בכל עוז בכל עת, בכל הדברים שקיבלנו ממקור החכמה, הן בהנקודות הטובות, הן במה שזכינו לידע מאור האורות כזה. ובמה שלא עשני גוי כי שמחה היא רפואה לכל מיני חולאים. בפרט שיש כבר בעולם הכוח של הצדיק הבעטליר שהיה בלא ידיים שהוא רופא את הבת מלכה, שהיא בחינת כלליות נפשות ישראל בעשרה מיני נגינה !

תרגיל עצמך בכל יום להעמיק מחשבתך החרפה וההגיונית בעוצם החסד והישועה הנפלאה אשר הפליא אדון הנפלאות עמנו ועם כל ישראל ועימנו גם בימינו בימינו אלה. ושלח לנו הצדיק האמת, השלם בתכלית השלמות, שאין שלמות אחריו. הנקי מן החטא לגמרי. שאין בו שום דנדוד פגם כל שהוא דק מן הדק, אפילו כחוט השערה. שהוא ממשיך ומגלה החסד חינוס, שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה. שעל ידי זה עיקר קיום העולם גם עכשיו, בעת שהעולם רחוקים מן התורה. כי הוא מוצא חיותו יתברך אפילו במקומות הרחוקים מהתורה. וכל הרע שבעולם נדחה ונופל לפניו. ועל ידי זה הוא מחיה כל הפשוטים שבעולם. ואפילו אומות העולם וכל הרחוקים המונחים בשאלו תחתיות ! הצדיק הוא בעצמו, בחינת החסד הנעלם הנזכר לעיל, שיכול לקיים העולם תמיד, אפילו אם העולם רחוקים, כמו שהם רחוקים. דרישת שלום באהבה וגעגועים.

ישראל אודסר

צדקה וחסד

(אוצר היראה - צדקה וגמילות חסדים, ט"ח)

❖ כמו שה' יתברך היה מקיים עולמו בחסד בתורת הלואה וגמילות חסד מיום הבריאה עד יום מתן תורה, וגם עכשיו בעת שעוברין על רצונו, חס ושלום, היה ראוי שיחזור העולם לתוהו ובוהו, ואז מתקיימין רק בחסדו בבחינת הלואה, שה' יתברך מרחיב לו זמן עד שישוב וישלם את חובותיו מה שנתחייב האדם על-ידי עוונותיו.

❖ נמצא שה' יתברך מקיים מצוות גמילות חסד והלוואת חן הרבה מאד בכל שעה, וכמו כן אנו חייבים להתדבק במדותיו לרחם על העניים ולהלוות להם ולבלי להיות לו כנושה, כמו שה' יתברך אינו נוגש אותנו ומאריך לנו זמן אחר זמן זמנים טובא, עד שנסלק לו מעט מעט עד שנסלק את הכל (לקוטי הלכות - העושה שליח לגבות חוב, הלכה ב' - אות כ"ב).

עצות

(לקוטי עצות - צדקה, ל"ג)

❖ תמכי אורייתא שנותנין מעות לתלמידי חכמים זכותם גדול מאד, כי על ידי ממונם שמחזיקין התלמידי חכמים על ידי זה יכולים התלמידי חכמים לעסוק בתורה ולהוליד הלכות וחדושי תורה. נמצא שיש להם חלק בהתורה שנולדה ונתגלה על ידם, וכל הממון שהם נותנין להתלמידי חכמים, ונחסר לפי שעה אצלם, נתמלא להם אחר כך על ידי ההלכות שנתחדשין על ידם כני"ל, שעל ידי זה נשפע חסד וחוזר ונתמלא החסרון, והם זוכין לשעשוע עולם הבא ולהארת שלושה קווי האמת לדי חלקי הדבור וכו', כמו שכתוב בסעיף אמת ואמונה, אות מ' (ח"ב ב).

תפילה

(לקוטי תפילות ב' - נ"ב)

❖ ... ותזכנו להרבות בצדקה תמיד, עד שנוכה לדיבור של צדקה, כמו שכתוב: **אני [ה', ה-] מדבר בצדקה רב להושיע, ותמשיך עלינו רחמים ותבטל מאתנו כל האכזריות שבלבנו, ונוכה לצאת מגדר בהמה לגדר אדם שיש לו רחמנות, ונוכה לרחם על הבריות תמיד ברחמנות אמת, ולהרבות בצדקה תמיד לעניים הגונים כרצונך הטוב, עד שנוכה להשלים הדבור של צדקה כמו שכתוב: טוב איש חונן ומלוח יכלכל דבריו במשפט.**

חיי מוהר"ן

(תקפ"ה)

❧ שמעתי שפעם אחת ספרו לפניו מנסיעת הרב הקדוש מברדיטשוב זכרונו לברכה ליאס, ואיך שאסף שם ממון הרבה; אמר רבינו זכרונו לברכה: ניגון טוב מזה, ובפרט ניגון של ארץ ישראל בוודאי טוב מזה. אם היו לוקחין בעל תאוות ממון שעליו דרשו רבותינו זכרונו לברכה (ברכות נד): **ובכל מאדך יש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו**, אף-על-פי-כן אם היו מראין לפניו ניגון של ארץ ישראל, היה נתבטל אצלו כל תאוותו אל הממון.

❧ [אמר המעתיק: עיין בלקוטי תניינא סימן מ"ים מי שיודע מארץ-ישראל וכו', בסוף המאמר מובן שם ששפע של ארץ ישראל היא בחינת שפע כפולה, שעל-ידי-זה נתתקן תאוות ממון. וכן מבואר בלקוטי הלכות הלכות ברכת המזון הלכה ד' אות ט"ז, עיין שם. ועיין בלקוטי תניינא סימן ס"ג על עניין **קחו מזמרת הארץ**, רצונו לומר ניגון של ארץ ישראל וכו' עיין שם. ויש לומר שזהו שסיים אחר-כך **וכסף משנה קחו בידכם**, בחינת שפע כפולה הני"ל].

סיפור

(ההתקרבות לרבינו ז"ל, עיני ר' ישראל קארדנר ז"ל)

❶ ... וכך היה המעשה. הורי היו עניים מרודים. הם היו טוחנים קפה, ומרוויחים את לחמם בצמצום גדול. אבל במלחמת העולם הראשונה נגמר הקפה הזה ונשארו בלי פרנסה. ובביתנו התגדל פעם קרובנו, בן אחי אמא שבביתם (שנתיתם) בילדותו שמו היה חי בנימין ברזל, ואמי היתה לו לאם. כשסיפרה לו שנשארו בלי פרנסה, הציע לה לאפות לחם. שאלה אימי, מהיכן אקח קמח? אמר לטוחן שיתן לה קמח באשראי, ואימי התחילה לאפות לחם. זה היה ביום ראשון.

❷ והנה ביום חמישי בלילה פגש רב ישראל בבנימין הנזכר לעיל ונתן לו שלום. רב ישראל החזיר לו שלום, ואמר לו: **עשה מצווה והראה לי היכן משיגים לחם?** בנימין שמח שנזדמן לו קונה ושלחו מיד לבית אימי. ביתנו היה מטופל בילדים קטנים וגם בזה ראיתי השגחת השם שנשאר עוד ככר לחם בבית. כשהופיע בבית וראיתי צורתו, היתה לי הרגשה שהוא אחד משלושים ושישה צדיקי הדור הנסתרים וכך אמרו עליו הרבה מגדולי הדור ההוא, וידעתי שאצלו אמצא רפואה בשלמות.

❸ אבל חשבתי בלבי: כיצד אקשור עמו שיחה, והרי אחד משלושים ושישה (צדיקי הדור) יכול מחר להעלם ולילך לירושלים עיר הקודש בקפיצת הדרך, וכיצד אשפוך לפניו את לבי. ובעוד שאני חושב ככה, נתן לי רב ישראל זכרונו לברכה את הכסף ושאלני האם אפשר לו ליטול הידים ולסעוד אצלנו.

❹ הרגשתי משיכה בנפשי אליו כמו מגנט, והרגשתי שהוא מכיר מחשבותי. ואף-על-פי שהיה לילה, וחוף מזה היה ביתנו קטן, והיינו פורשים מחצלת שעליו ישנו כל הילדים ולא היה מקום אפילו לשבת. וכשמעתי שהוא רוצה ליטול ידיו ולאכול כאן, חשבתי, כיצד? והרי אבא בוודאי לא יסכים, כי אין המקום מתאים כלל לזה. שאלתי את אבא ואמר:

למה לא? אדרבה, הרי נשאר קצת בצל לתבול פתו וניתן לו. והייתי תמוה שכן הדבר, הלא למחר היו צריכים לקום מוקדם כדי לאפות הלחם.

❺ רב ישראל זכרונו לברכה נשאר אצלנו ונטל ידיו. נתתי לו בצל לתבול הפת וסירב. אמר: **איני אוכל אלא לחם ותה.** והיה לנו כירה על פחמים. בקושי הכנתי לו התה. ומפני שחשבתי שעדיין בני הבית אינם ישנים אמרתי לרב ישראל בלחשיה: **הידעתם? השם יתברך שלח אתכם אלי כדי להציל את נפשי.** רב ישראל התרגש מזה, שהרי ראה בזה נפלאות השם יתברך ... (ההמשך יבוא)

מידות

(ספר המידות - חן)

❶ יש דגים שהם מסוגלים לחן.

❷ עסק התורה בדרך נותנת חן.

❸ כשאדם בא לעיר לדור, ישלח בשר לעניי העיר, ועל-ידי זה ישא חן בעיני שרי העיר.

עזרת ישראל